

Æble/PæreNYT

Nr. 9 // 24. april 2023

FÆLLES

Skurv

- Regn søndag og mandag 23.-24. april og lang optørringstid mandag-tirsdag 24.-25. april fører til høj infektionsrisiko.



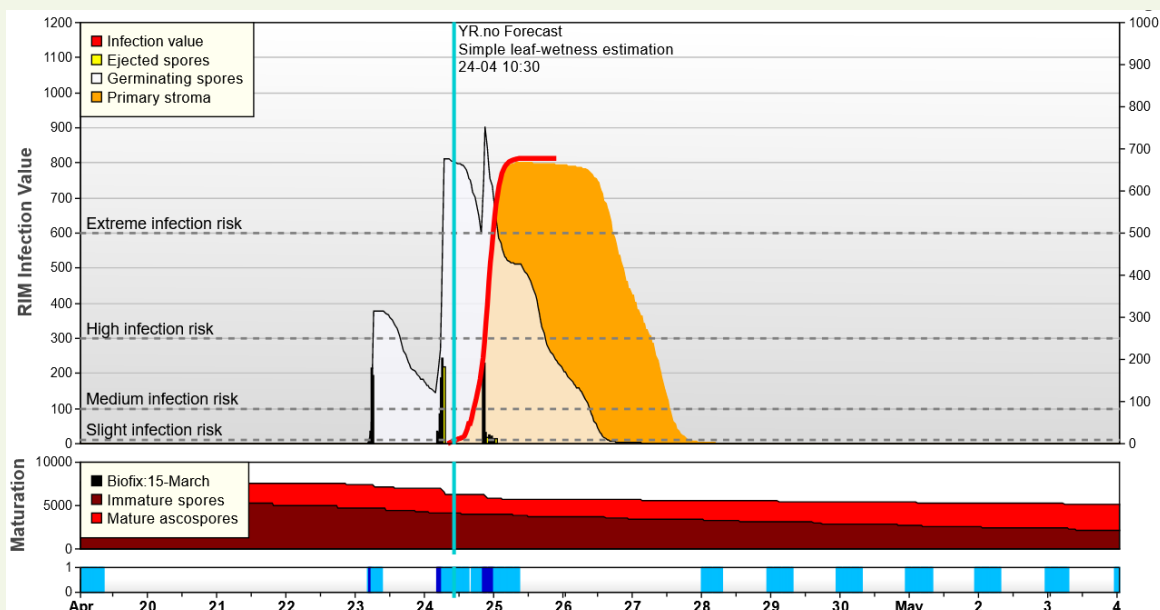
Bladenes form gør, at der kan stå vand længe i bladene, så det kan tage lang tid før det tørrer op.

INDHOLD:

FÆLLES	1
Skurv.....	1
Meldug.....	2
Pærehveps/Æblehveps.....	2
Rød æblebladlus.....	2
RIMpro settings.....	3
Larver.....	3
Feromonforvirring.....	3
Pærebladlopper.....	3

KONVENTIONEL	4
Pærebladlopper.....	4
Pærer - Mospilan.....	4
Pærer - larver.....	4
Rød æblebladlus.....	5
Ukrudtsbekæmpelse.....	5
Skurv.....	5
Jern i pærer.....	6

ØKOLOGI	6
Pærehveps og æblehveps.....	6
Røde æblebladlus.....	6
Larver.....	6
Meldug.....	7
Svovl Husk.....	7
Blandinger.....	7
Gør vandingsanlægget klart.....	7
Bladgødskning.....	7
Jern til pærer.....	7



Varsling af skurv i RIMpro. På stort set alle lokaliteter varsles infektionsfare, men der er forskel på, hvor høj infektionsfaren bliver.

Meldug

- Meldug overvintrer i knopperne og kan ses nu, hvor knopperne folder sig ud.
- Klip meldugsskud væk så snart de er fremme for at reducere smittetrykket. Det er første forudsætning for god bekæmpelse. Ved højt smittetryk er det så godt som håbløst at holde melduggen i skak med sprøjtning alene.
- RIMpro varsler pt. ikke infektionsfare, da der er meldt regn og lave temperaturer.
- Svovl 5 kg/ha bruges frem til blomsterne åbner sig. Svovl kan kun holde melduggen i skak - ikke bekæmpe den fuldstændig. Husk at hvis temperaturen kommer op over 12-15°C vil svovl have sideeffekt på rustmider, og de er aktive før blomstring.

Pærehveps/Æblehveps

- Onsdag 19. april blev der fanget pærehveps på Fyn.
- Massefangst er eneste bekæmpelsesmulighed i økologi. 175-225 spots per hektar afhængigt af smittetryk og anvendt materiale.
- Notér dato for ophængning og dato for første fangst.
- Æblehvepsen flyver lidt senere end pærehvepsen. Hvide limplader og hvide limbånd til massefangst skal være oppe på rød knop/mindst en uge før begyndende blomstring. På nogle lokaliteter er det midt i denne uge.
- RIMpro varsler dato for hvornår limplader og limbånd bør være oppe for æblehveps (Apple Sawfly).



Limbånd til massefangst af pærehveps.



Pærehveps er orange på undersiden og har orange ben.

Rød æblebladlus

- I RIMpro og Fruitweb ligger modeller for rød æblebladlus. Modellerne bygger på temperatursum.
- Varslingerne skal tages med forbehold.
- RIMpro varsler, at de fleste af æggene er klækket nu. Programmet kommer med forslag til behandlingstidspunkt. Dette er målrettet økologi. Den eksakte dato vil afhænge af lokalitet og vurderes også ud fra udviklingstrin.

RIMpro settings

- Sørg for jævnligt at opdatere indstillingerne i RIMpro, så datoerne passer med udviklingen i træerne.
- Blandt andet skal der indsættes dato for første åbne blomster.

Larver

- Tjek løbende for larver nu, og undgå at blive overrasket efter blomstring over larver, som er i gang med at forpuppe sig, og som det da vil være for sent at gøre noget ved.
- Larverne er meget små nu, så de er svære at finde - se efter mistænkelige huller/gnav i blade og blomster.



Sammenfiltrede blade/blomsteranlæg og måske ekskrementer er tegn på, at der er larver.



Små huller i kronbladene før blomstring, hvor det ser ud som om, noget har stukket i blomsten, kan være tegn på, at en larve er gået ind i blomsten.

Feromonforvirring

- Feromonforvirring skal være oppe inden afblomstringstidspunktet i æblerne. Fra da af begynder æblevikleren som regel at sværme.
- Feromonforvirring kan godt hænges op nu, hvis der er kapacitet til det. Virkningen vil vare hele sæsonen.
- Til bekæmpelse af æbleviklere anbefales brug af både feromonforvirring og supplerende med Madex Top, hvis der er højt smittetryk og/eller fanges mere end 10 æbleviklere totalt i kontrolfælderne.

Pærebladlopper

- Hold øje med udviklingen i æggene. Æggene bliver orange, når de nærmer sig klækning.

KONVENTIONEL

Pærebladlopper

- Movento: bruges, når æg er mørk orange/første nymfestadier. Må ifølge etiketten først bruges fra afblomstring. Måske endnu vigtigere er det, at træerne skal være i god vækst dvs. der skal være blade fremme for at sikre godt optag og transport rundt.
- Siltac: forsøg med midlet, da det kom frem, viste risiko for svidning, når pærebladene er helt nye og følsomme. På denne baggrund anbefales Siltac først, når bladene er mere hærdede.

Pærer - Mospilan

- Mospilan er ikke så skånsomt, at det kan bruges ukritisk og bør af hensyn til nyttefaunaen kun anvendes, hvis der absolut er behov for det.
- Mospilan bør højst bruges 1 gang i pærerne, så tidspunktet for anvendelse må times i forhold til hvilken skadevolder, der er det største problem.
- Mospilan virker, når æggene er lagt i blomsteranlæggene og er på vej til at klække.
- Bladlus/pærehveps/pæregalmyg: Hvis der er behov for bekæmpelse af bladlus/pærehveps, og der behandles med Mospilan på hvid knop/ballon, vil der opnås god sideeffekt mod pæregalmyg.
- Pærehveps/Tæger: Brug af Mospilan fra fuld blomstring (når de første kronblade sidder løst) vil det have effekt på pærehveps og sideeffekt på tæger.

Pærer - larver

- Tjek løbende for larver nu, og undgå at blive overrasket efter blomstring over larver, som er i gang med at forpuppe sig, og som det da vil være for sent at gøre noget ved.
- Pærer: behandling med Turex (*Bacillus thuringiensis*), der er uskadeligt for nyttedyr, er en mulighed, hvis temperaturen er 15°C lunt (men gerne mere!). Det kan give bedre bekæmpelse at behandle flere gange med 1 kg/ha Turex end med en enkelt behandling med 2 kg/ha Turex.
- Når det er for koldt til Turex, eller hvis larverne er store og mange, bliver man nødt til at overveje Lamdex.
- Lamdex virker ved, at larverne æder af behandlede plantedele eller hvis de rammes direkte. Det er en fordel, at der er varme i luften, så larverne er aktive, når der behandles.
- Forvent ikke tilstrækkelig god sideeffekt på larver ved behandling med Mospilan.

Skurv

- Syllit: må bruges 2 gange pr sæson. Bruges enten før regn eller umiddelbart efter regn.
- Den kurative virkning aftager jo længere tid, der går efter behandlingen er udført. Så hvis der er behov for kurativ behandling, skal sprøjtningen helst udføres så hurtigt som muligt efter infektionsstart.
- Syllit kan kun blandes med urea (ca 3 kg/ha).
- Syllit bruges frem til rød knop i æblerne
- **Med forholdsvis lave temperaturer kan der gå relativt længe før blomstringen begynder. Delan WG må kun bruges 2 gange før blomstring. Derfor lægges der her vægt på Syllit.**
- Delan 0,5 kg/ha (før regn) kan blandes med bladgødning. Effekten af Delan WG kan forbedres ved at tilsætte sprede-klæbemidlet Squall. Der bruges 0,5 liter til 100 liter vand.

Rød æblebladlus

- Behandling før blomstring er standard.
- Det ses alt for tit, at man ikke finder lus før blomstring, men de få som er der, udvikler sig, så det kan kræve flere behandlinger efter blomstring at komme dem til livs.
- Arten har værtsskifte (vejbred), så angrebsgraden i æbler sidste år er ikke et sikkert vurderingsgrundlag for behovet for behandling i år.
- Teppeki eller Mospilan bruges før blomstring. Teppeki foretrækkes før blomstring, hvis Mospilan skal bruges på afblomstring mod æblehveps. Hvis det er nattefrost, er det imidlertid for koldt til Teppeki og i så fald foretrækkes Mospilan før blomstring.
- Lamdex: Der kan ikke forventes effekt, hvis lusene sidder beskyttet inde i krøllede blade. Desuden foretrækkes de øvrige midler af hensyn til nyttedyrene

Ukrudtsbekæmpelse

- Valg af midler og blanding afhænger af hvilket ukrudtsproblem man står overfor.
- Glyphosat/Round-up bruges på fremspiret ukrudt og græsser. Virkningen overfor tidsler og græsser er bedst, når glyphosat bruges alene.
- Starane 333 HL er godkendt på mindre anvendelse i kernefrugt med 1 behandling pr sæson. 0,4 l/ha. Temperaturen skal mindst være 12°C. God virkning mod bl.a. nælder. Afskærmet sprøjtning eller pletsprøjtning med håndholdt sprøjte. Starane 333 HL kan forårsage alvorlig skade på frugttræer. Brug ikke midlet under blomstring. Midlet er systemisk og føres rundt i planten, og specielt ved forekomst af rodskud bør man være meget forsigtig. Vinddrift bør også undgås, hvilket bl.a. er årsagen til, at der skal anvendes afskærmet sprøjtning.
- MCPA bruges på tæt bestand af tokimbladet ukrudt. Temperaturen skal mindst være 12°C, men 20°C er optimal temperatur. MCPA er særlig god mod agerpadderok.
- I netop plantede træer kan behandles med MaisTer indtil træerne bryder.
- Læs mere om ukrudtsbekæmpelse i Håndbog 2023 side 17-19.

Jern i pærer

- Jern har betydning for den grønne farve i pærene.
- Tilføres på denne tid i regnvejr. Pt. melder vejrudsigten om forholdsvis mange millimeter.
- Udbringes med ukrudtssprøjte umiddelbart i forkant/under regnvejr, eller med gødevanding.
- Der foretrækkes HBED 6% el. 9%, eller EDDHA 6%.
- Doseringerne (lagt i rækken) er omkring 10 kg/ha ved vedligehold. Ved udbredt mangel 15-20 kg/ha.
- Clara Frijs er mere tilbøjelig til jern-mangel end Lucas.

ØKOLOGI

Massefangst af pærehveps og æblehveps

Flere avlere er i gang med massefangst af Pærehveps. *Pærehveps begyndte æglægningen 10 til 15 dage før blomstringsstart. De første larver klækker omkring blomstring.*

Hvide limplader og hvide limbånd til massefangst af æblehveps skal være oppe på rød knop/ mindst en uge før begyndende blomstring. På nogle lokaliteter er det midt i denne uge.

Røde æblebladlus skal bekæmpes før blomstring

Hvis I havde problemer sidste år, kan der bekæmpes med 3 kg NeemAzal-TS. Det er moderlusen, som skal bekæmpes. Behandling udføres når blomsterfarven kan ses i de tidlige æblesorter. Hvis der også var problemer med frostmålere sidste år eller i år kan der med fordel blandes med 1 kg Turex.

Husk der er nul-tolerance for rød æblebladlus i nyplantninger!

Neem er meget skadeligt for pærer især Conference, pas på vinddrift.

Brug kun Neem når det er meget nødvendigt. *Der må maksimalt udføres én behandling hvert 3. år!* Husk at etablere blomsterstriber til at reducere smittetryk af røde æblebladlus.

Behandlingen med Turex og Neem mod røde lus kan kombineres med bladgødskninger med kobber eller svovl, evt. med 5 l Aminosol eller Aminosol PS for en bedre optagelse.

Larver

Tjek løbende for angreb af larver, specielt uglelarver og målerlarver, som ikke bekæmpes med feromonforvirring. Disser larver skal bekæmpes, når larverne er helt små, før bekæmpelse med Turex er effektiv.

Der kan behandles med 2,0 kg Turex lige så snart temperaturen kommer over 15°C. Temperaturer under 15°C vil nedsætte larvernes aktivitet og dermed effekten af Turex WG/WP.

Det kan give en bedre bekæmpelse at behandle flere gange med 1 kg/ha end med en enkelt behandling med 2 kg/ha med Turex.

Udfør kun behandling, hvis der var problemer sidste år, eller hvis der ses angreb.

Capex: virker kun mod arten Adoxophyes orana/Frugtskrælvikler. Så brug af Capex er kun nødvendigt på de steder, hvor man med sikkerhed ved, at det er denne art, som er på spil. Temperaturen skal være over 13°C. Midlet er en virus, og optages ved at larverne spiser af behandlede blade og får virus i sig. Det er utrolig vigtigt, at der behandles med sprøjteteknik, hvor der afsættes virus på alle plantedele, som larverne æder. Det skal udsprøjtes på *tørre blade*. Capex kan ikke blandes med alt, se etikette.

Meldug

Klip meldugsskud væk så snart de er fremme for at reducere smittetrykket. Det er første forudsætning for god bekæmpelse. Ved højt smittetryk er det så godt som håbløst at holde melduggen i skak med sprøjtning alene.

Frigivelse af sporer sker om dagen, når det er tørt og varmt (temperaturen skal være over 15 °C). Sporerne spirer om natten, når der er høj luftfugtighed.

Regn ødelægger spore-strukturerne.

Ved bekæmpelse af skurv med en blanding af 4 kg svovl og 5 kg bagepulver (Armicarb [eller Natron](#)) er der god sidevirkning på meldug. Svovlen beskytter mod infektioner og bagepulver reducerer mængden af sporer, der udslynges fra allerede, etablerede infektioner.

Erfaringer siger at blandingen af svovl og natron ikke giver svidninger, hvis der sprøjtes om natten eller meget tidlig morgen.

Svovl Husk

Svampemidlet [Kumulus S](#), som indeholder svovl, er godkendt på følgende betingelser:

Må anvendes til bekæmpelse af skurv og meldug i kernefrugt.

Må ikke anvendes i blomstrende afgrøder.

Må i kernefrugt ikke anvendes nærmere end 40 meter fra § 3-områder

I kernefrugt max 2 behandlinger (8-12 kg) pr. sæson eller max 4 behandlinger pr. sæson ved præventiv behandling (6 kg) og ikke over 24 kg pr. ha pr. sæson og minimum 7 dage mellem behandlinger.

Blandinger

Bland gerne svovl og kobber.

Bland altid natron med minimum ca. 2 kg svovl.

Bland aldrig kobber og natron.

Bland ikke natron med Turex

Bland ikke natron med Madex (eller Capex)

Bland ikke natron med bladgødning

Bland ikke natron med CaCl.

Bland ikke natron med Olie.

Gør vandingsanlægget klart

Hvis der kommer lave temperaturer i blomstringen, kan bar, våd jord være med til at hæve temperaturen i plantagen og dermed hjælpe til forebyggelse af frostskafer.

Bladgødskning

Husk for at bruge bladgødskning med kobber og svovl skal der ligge en konsulenterklæring, som ud fra mangel i bladprøver eller visuel mangel giver tilladelse til at bruge disse gødningsmidler. Tilladelsen gælder kun for en sæson.

Jern til pærer

Specielt i pærer er der brug for at holde øje med om der er jernmangel. Ved konsulenterklæring kan der bruges jernvitriol (Jernsulfat). Jern har bl.a. betydning for den grønne farve i pærerne. Jernvitriol tilføres omkring blomstring i en periode med meget regn. Ved let mangel gives 10-15 kg/ha, ved udbredt mangel 30-35 kg/ha.